

HYVINVOINTISUUNNITELMA 2017-2021

Hyvinvointiedon tulosten ja yhteenvedon perusteella on laadittu Nivalan kaupungin hyvinvoinnin edistämisen painopistealueet valtuustokaudelle 2017-2021.

- 1) Perheiden arjen ja vanhemmuuden tukeminen (perheet)**
- 2) Lasten ja nuorten hyvinvointi (lapset, nuoret ja nuoret aikuiset)**
- 3) Sairastavuuden väheneminen (työikäiset)**
- 4) Toimintakyky ja osallistumismahdollisuudet (ikäihmiset ja erityisryhmät)**
- 5) Ehkäisevä päihdetyö ja mielenterveys (kaikki ikäryhmät)**
- 6) Palvelujen hoito (asiakastyytyväisyys) ja saavutettavuus (kaikki ikäryhmät)**

Eri painopistealueita yhdistävänä yhteisenä ajatuksena on toimivan arjen turvaaminen Nivalassa.

Hyvinvointisuunnitelma sisältää tarkemmat tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot, resurssit sekä arviointimittarit painopistealueittain valtuustokaudelle 2017-2021. Hyvinvointisuunnitelmaa hyödynnetään toimialoittain talouden ja toiminnan suunnittelussa syksyisin, jolloin toimenpiteiden toteuttaminen ja toteuttamisen aikataulu arvioidaan ja päätetään talousresurssien puitteista. Hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain hyvinvointiraportissa. Hyvinvointisuunnitelma esitetään seuraavien sivujen taulukoissa.

kuva: Jari Jyrkkä

PAINOPISTEALUE: PERHEIDEN ARJEN JA VANHEMMUUDEN TUKEMINEN (perheet)

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARI
Perheiden arjen tukeminen	Tilapäisen kotiavun/lastenhoitoavun tarjoamisen lisääminen perheille sekä Kallion perhepalvelujen, yksityisen sektorin ja /tai kolmannen sektorin toteuttamana	Kaupunginhallitus Kaupunginvaltuusto PPKY Kallio	Kuntaosuuden lisääminen	Neuvolasta saatava palaute perheiltä, kuntalaiskysely valtuustokauden lopussa, kotiapua saaneet perheet (lkm)
	Perheneuvolapalvelujen saatavuuden parantaminen (nopeampaa apua perheille lasten ja nuorten kasvuun ja kehitykseen liittyvissä kysymyksissä sekä perhe-elämän ja parisuhteen vaikeuksissa)	Kaupunginhallitus Kaupunginvaltuusto PPKY Kallio	Kuntaosuuden lisääminen (lisähenkilöstöresurssi)	Perheneuvolasta saatava palaute perheiltä, kuntalaiskysely valtuustokauden lopussa, perheneuvolapalvelua saaneet perheet (lkm)
	Perhekummi- ja kaveritoiminnan käynnistäminen ja laajempi käyttöönotto (koulutusten järjestäminen, rekrytointi ja toiminnan aloitus)	Hyvinvoinnin toimiala MLL	Nykyiset resurssit, kumppanuussopimus MLL:n P-Pohjanmaan piirin kanssa	Koulutuksiin osallistujat (lkm), toiminnassa aloittaneet vapaaehtoiset ja perheet (lkm)
	Avoimen kohtaamispaikan ja perhepalvelukeskuksen perustaminen perheille. Toiminta asiantuntijan koordinoimaa.	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä (HYTE), valmistelun vastuutaho Yhteistyökumppaneita ja toimijoita: seurakunta, MLL, Työpajasäätiö	Henkilö- ja tilaresurssi	Toiminta käynnistyy (kyllä/ei)
	Selvitetään ”naapuriapuverkoston” järjestämistä ja organisointia	Hyvinvoinnin toimiala yhteistyössä kolmannen sektorin/vapaaehtoistoimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa	Nykyiset resurssit	Toiminta käynnistyy (kyllä/ei)

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARI
Matalankynnyksen perhepalvelut ovat toimivia myös sote- (sosiaali- ja terveyspalvelut) ja maku- (maakunta) uudistuksen yhteydessä	Vahvistetaan perheiden osallistumista ja osallisuutta palvelujen suunnittelussa ja palvelutarpeen arvioinnissa mm. kyselyjen ja kuulemisten avulla	PPKY Kallio, perhepalvelut Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala Hyvinvoinnin toimiala 3. sektori	Nykyiset resurssit	Neuvolasta ja kouluterveydenhuollosta saatava palaute perheiltä, kuntalaiskysely valtuustokauden lopussa, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadunarviointi
Vanhemmuuden tukeminen	Lasten ja perheiden hyvinvointia sekä heidän osallistumista ja kuulemista tukevien työmenetelmien tehokkaampi käyttöönotto. - Lapset puheeksi (lp) -keskustelut ja neuvonpidot neuvolassa, varhaiskasvatuksessa ja kouluissa toteutetaan suunnitelmallisesti - Laajat terveystarkastukset, tavoite 100 % - Ryhmäkeskusteluja / vertaistukiryhmiä erilaisissa haasteissa painivien perheiden avuksi (vertaistuki)	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala (yhteistyössä 3. sektorin kanssa vertaistukiryhmien osalta) PPKY Kallio	Nykyiset resurssit	Toimitaan lp-toimintamallin mukaan, käytyjen keskustelujen ja neuvonpitojen määrä (lkm), laajat terveystarkastukset (toteutuma %), vertaistukiryhmien käynnistyminen (lkm)
	Alakoulujen ETU-luokka -toiminta. Etuluokka on pienryhmä, joka tarjoaa lyhytaikaista ja monipuolista tukea oppilaille silloin, kun oman koulun/opetusryhmän tukitoimet eivät ole riittäviä	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala PPKY Kallio Lastensuojelu Perheneuvola	Nykyiset resurssit (talousarvio 2018)	Opettajilta ja vanhemmilta saatava palaute, toiminnan vaikuttavuus (sijoitusten määrä ja lasten suojelun kustannukset pitkällä aikavälillä)
	Valitaan käyttöön otettavat toimintamallit LAPE, Toimiva arki, Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmasta	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala PPKY Kallio	Valittujen toimintamallien mukaan tarvittava resurssointi	Valittujen toimintamallien kuvaus ja käyttömäärät

PAINOPISTEALUE: LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI (lapset, nuoret ja nuoret aikuiset)

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARI
Itsetunnon ja minäkuvan vahvistaminen	Nuoria osallistetaan suunnittelemaan ja kehittämään palveluita, <i>esimerkiksi nuoria kutsutaan mukaan yhteisiin suunnittelupalaverihin.</i>	Kaikki toimialat Nuorisovaltuusto Oppilaskunnat	Nykyiset resurssit	Nuorilta saatava palaute (nuorisopalvelut), käyttöönotettujen toimintatapojen kuvaus
	Perheiden tukemisen kautta: perheitä tukemalla voidaan vaikuttaa myönteiseen lasten ja nuorten itsetunnon kehitykseen (ks. tarkemmin painopistealue: perheiden arjen ja vanhemmuuden tukeminen - >perheiden arjen tukeminen)	(ks. tarkemmin painopistealue: perheiden arjen ja vanhemmuuden tukeminen ->perheiden arjen tukeminen)	(ks. tarkemmin painopistealue: perheiden arjen ja vanhemmuuden tukeminen - >perheiden arjen tukeminen)	(ks. tarkemmin painopistealue: perheiden arjen ja vanhemmuuden tukeminen - >perheiden arjen tukeminen)
	Koulukiusaamisen ehkäisyn tehostaminen ja kiusaamiskierteen katkaisu. Kaikissa Nivalan kouluissa on Kiva-koulu -toimenpideohjelma käytössä. - seurataan toimenpideohjelman toteutumista koulukohtaisesti vuosittain - haastetaan koulut ja vanhemmat yhdessä miettimään ja kehittämään toimia, kuinka netissä tapahtuvaa kiusaamista (pikaviestipalvelut ja some) voitaisiin vähentää	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	Nykyiset resurssit	Vuosittaiset raportit / yhteenvedot, koulukohtaiset kouluterveyskyselyn tulokset kahden vuoden välein, uudet kehitysideat/toimintatavat
Nuorten kouluttautumisen edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy	Opintojen aikaisen ohjauksen, etsivä nuorisotyön, nuorisotyön tehostaminen	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala Hyvinvoinnin toimiala Työpajasäätiö	Nykyiset resurssit	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 -vuotiaat (indikaattori), nuorisotyöttömyys (indikaattori)

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARI
	Tajua mut! -toimintamallin laaja käyttöönotto	Hyvinvoinnin toimiala Työpajasäätiö Kaikki nuorten parissa toimivat	Nykyiset henkilöresurssit, kaupungin maksuosuuden lisääminen hankerahoituksen loputtua	Toimintamallin laajeneminen (toimintamallia käyttävien lkm), asiakkuudet (lkm)
Lasten ja nuorten vapaa-ajan aktivointi	Matalankynnyksen harrastusryhmien ja koulujen kerhotoiminnan kehittäminen, ryhmistä tiedottaminen ja uusien harrasteryhmien perustaminen	Hyvinvoinnin toimiala Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala 3. sektori Kansalaisopisto	Nykyiset resurssit, 3. sektorin resurssit (järjestöavustuksen lisääminen)	Uudet ryhmät (lkm), kuvaus tehdyistä toimenpiteistä
	Nuorisotilan aukiolon laajentaminen viikonloppuihin	Hyvinvoinnin toimiala	Lisäresurssi	Toteutuu/ei toteudu
	Nivalan oma "Liiku"-kortin kehittäminen ja käyttöönotto (maksuttomia ja/tai edullisia kulttuuri- ja liikuntapalveluja nuorille ja nuorille aikuisille)	Hyvinvoinnin toimiala PPKY Kallio	Valitun toimintamallin mukaan tarvittava resurssointi	Kortin käyttöönotto (kyllä/ei), jaetut kortit (lkm)
	Aktiivinen tiedottaminen ja markkinointi paikkakunnan harrastusmahdollisuuksista (järjestö/harrastemessut vuosittain, liikuntaportaali)	Hyvinvoinnin toimiala kumppaneiden ja järjestöjen kanssa yhteistyössä	Nykyiset resurssit	Järjestömessujen toteutuminen (kyllä/ei)
Nuorten liikenneasenteiden ja -käyttäytymisen edistäminen	Moottoriklubitoiminnan vakinaistaminen, nuorten liikennetapahtuman järjestäminen vuosittain	Hyvinvoinnin toimiala/nuorisopalvelut Liikenneturvallisuustyöryhmä 4H-yhdistys	Nykyiset resurssit (kumppanuussopimus 4H-yhdistyksen kanssa)	Kumppanuussopimuksen syntyminen (kyllä/ei), Liikennetapahtuman järjestäminen (kyllä/ei)

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARI
Seksuaaliterveyden edistäminen	Terveydenhoitajan pitämät seksuaaliterveyden oppitunnit 5.-6. - luokille kerran vuodessa	PPKY Kallio Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	Nykyiset resurssit	Oppituntien toteutuminen (lkm)
	Ilmainen ehkäisy kaikille alle 25-vuotiaille naisille	Kaupunginhallitus Kaupunginvaltuusto PPKY Kallio	Kaupungin maksuosuuden lisääminen	Käyttäjien määrä, raskauden keskeytykset alle 25-vuotiailla (lkm), sukupuolitautitilastot

PAINOPISTEALUE: SAIRASTAVUUDEN VÄHENEMINEN (työikäiset)				
TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARI
Työikäisten terveysliikunnan edistäminen	Liikuntaneuvonnan toimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto	Hyvinvointipalvelut Liikuntakeskus Oy PPKY Kallio	Lähekkö liikkeelle-liikuntaneuvontaa läheteellä –hankkeen resurssit, myöhemmin osana liikuntapalveluja	Liikuntalähteet (lkm)
	Liikuntaneuvontapisteen käynnistäminen	Hyvinvointipalvelut Liikuntakeskus Oy	Lähekkö liikkeelle-liikuntaneuvontaa läheteellä –hankkeen resurssit, myöhemmin osana liikuntapalveluja	Kävijämäärä (lkm)
	Matalankynnyksen ja aloittelijoiden liikuntaryhmien käynnistäminen	Liikuntakeskus Oy 3. sektori Kansalaisopisto	Lähekkö liikkeelle-liikuntaneuvontaa läheteellä Hankeresurssit, järjestöjen ja kansalaisopiston resurssit	Uusien ryhmien määrä / kävijämäärä (lkm)

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARI
	Liikuntakampanjat, liikunnan tutustumispäivät, tempaukset	Liikuntakeskus Oy	Lähekkö liikkeelle- liikuntaneuvontaa lähetteellä hankeresurssit, myöhemmin osana liikuntapalveluja, muut yhteistyötahot	Kävijämäärä (lkm) ja/tai kesto viikkoina
Työhyvinvoinnin edistäminen	Työnantajat haastetaan kehittämään työntekijöiden työhyvinvointia työntekijälähtöisesti	Nivalan kaupunki/keskushallinto Kaikki työnantajat Nivalassa	Työnantajaresurssit	Mukaan lähtevien työnantajien määrä (lkm), kaupungin työntekijöiden sairauspoissaolot (vrk)

PAINOPISTEALUE TOIMINTAKYKY JA OSALLISTUMISMAHDOLLISUUDET (ikäihmiset ja erityisryhmät)

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARI
Toimintakyvyn tukeminen	"Se-kortti" kehittäminen ja käyttöönotto (etuuksia/ilmaisia kulttuuri- ja liikuntapalveluja 65 vuotta täyttäneille ja erityisryhmille)	Hyvinvointipalvelut Kulttuuripalvelut Liikuntakeskus Oy	Ostavastuu + kaupungin maksuosuuden lisääminen	Lunastetut kortit (lkm)
	Liikuntakeskus Uikon uimahallin ja kuntosalin ilmaisen käytön ikärajan alentaminen (alaikäraja 75 vuotta)	Liikuntakeskus Oy	Kaupungin maksuosuuden lisääminen	Kävijämäärät (kuntosali – ja uinti)

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARI
	Voimaa vanhuuteen – tutuksi ja tavaksi- hankkeen hyvien terveysliikuntakäytäntöjen (vertaisohjaaja-koulutukset, vertaisohjatut liikuntaryhmät) käynnistäminen	Liikuntakeskus Oy PPKY Kallio Hyvinvointipalvelut	Voimaa vanhuuteen - hankkeen asiantuntijaresurssi, nykyiset henkilöstö- ja talousresurssit (hyvinvointipalvelut, liikuntapalvelut + PPKY Kallio)	Uusien ryhmien/käytäntöjen käynnistyminen (lkm), koulutusten ja koulutuksiin osallistujat (lkm)
	Senioripäivän järjestäminen säännöllisesti (kuljetus, ohjelma, ruokailu)	Hyvinvoinnin toimiala	Omavastuu + hyvinvoinnin toimialan resurssit	Osallistujamäärä (lkm), palaute
Kotona-asuvien ystävätoiminnan ja vapaaehtoisen kotiaavun kehittäminen ja organisointi	Selvitetään kotona-asuvien ystävätoiminnan ja vapaaehtoisen kotiaavun järjestämistä ja organisointia	Hyvinvoinnin toimiala yhteistyössä kolmannen sektorin/vapaaehtoistoimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa	Nykyiset resurssit	Olemassa oleviin malleihin tutustuminen, tehtyjen toimenpiteiden kuvaus

PAINOPISTEALUE: EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ JA MIELENTERVEYS (kaikki ikäryhmät)				
TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARI
Ehkäisevän päihdetyön vahvistaminen	Ehkäisevän päihdetyömallin laatiminen (2018) ja käyttöönotto (2019)	Hyvinvointipalvelut (laatiminen) Kaikki kaupungin toimialat, järjestöt ja yhteistyötahot (käyttöönotto)	Nykyiset henkilö- ja talousresurssit	Ehkäisevän päihdetyömallin valmistuminen (kyllä/ei) ja käyttöönotto (kyllä/ei)

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARI
	Ehkäisevän päihdetyön työryhmän perustaminen ja toiminnan aloitus (uusi tai osana jo olemassa olevia työryhmiä)	Hyvinvointipalvelut	Nykyiset henkilö- ja talousresurssit	Toiminnan aloittaminen (kyllä/ei)
Mielenterveyden vahvistaminen, ennaltaehkäisevä työtä ja varhainen tuki	Merkkari (lasten ja nuorten mielenterveystyöntekijä) toiminnan käynnistäminen	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala PPKY Kallio Kaupunginhallitus Kaupunginvaltuusto	Kaupungin maksuosuuden lisääminen	Merkkari-toiminnan käynnistyminen (kyllä/ei)
	Tajua mut! -toimintamallin laaja käyttöönotto	Hyvinvoinnin toimiala Työpajasäätiö Kaikki nuorten parissa toimivat	Nykyiset henkilöresurssit, kaupungin maksuosuuden lisääminen hankerahoituksen loputtua	Toimintamallin laajeneminen (toimintamallia käyttävien lkm), asiakkuudet (lkm)
	Kehittää työttömien siirtymistä avoimille työmarkkinoille, koulutukseen, kuntoutukseen tai muihin aktivointeihin Nivalan työpajasäätiön hankkeiden ja projektien kautta, kehittää työttömien terveystarkastusmallia yhteistyössä PPKY Kallion kanssa ja saada kaikki työttömät työterveystarkastuksen piiriin.	Nivalan Työpajasäätiö PPKY Kallio	Työpajasäätiön henkilökunta, projektirahoitus, PPKY Kallion resurssit	Hankkeiden tulokset (kuvas), Työttömien terveystarkastusten määrä (lkm)
	Mielenterveyden ensiapukoulutusten järjestäminen tarpeen ja kysynnän mukaan, kouluttajakoulutusten järjestäminen	Hyvinvoinnin toimiala	Nykyiset henkilöresurssit, määrärahan lisäys	Koulutusten järjestäminen (lkm)

PAINOPISTEALUE: PALVELUJEN HOITO (asiakastyytyväisyys) JA SAAVUTETTAVUUS (kaikki ikäryhmät)

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARI
Palvelutyytyväisyyden parantaminen	Haastetaan jokainen kaupungin toimiala kehittämään toimenpiteitä, joilla heidän oman toimialansa palvelujen hoitoa parannetaan	Toimialajohtajat Kaupungin kaikki toimialat PPKY Kallio	Nykyiset resurssit	Kuntalaiskysely, ARTTU – tutkimusohjelma tai vastaava, selvitys toimialoittain tehdyistä toimenpiteistä
	Päätösten ennakoarviointi otetaan osaksi päätöksen valmisteluprosessia. Laaditaan ohjeistus/toimintaohje, millaisissa asioissa käytetään päätösten ennakoarviointia ja otetaan toimintaohje käyttöön.	Keskushallinto Kaupunginhallitus Kaupunginvaltuusto Kaupungin kaikki toimialat	Nykyiset resurssit	Päätösten ennakoarvioinnin toimintaohjeen valmistuminen ja käyttöönotto (kyllä/ei)
Palvelujen saatavuuden parantaminen	Haastetaan jokainen kaupungin toimiala kehittämään toimenpiteitä, joilla heidän oman toimialansa palvelujen saatavuutta parannetaan	Toimialajohtajat Kaupungin kaikki toimialat PPKY Kallio	Nykyiset resurssit	Kuntalaiskysely, ARTTU – tutkimusohjelma tai vastaava, selvitys toimialoittain tehdyistä toimenpiteistä